

WAT IS APPRECIATIVE INQUIRY?

WAARDEREND ONDERZOEKEN IN HET KORT

Appreciative inquiry (afgekort AI), in het Nederlands ‘waarderend onderzoeken’, is een methode en filosofie over verandering en ontwikkeling. Centraal staat dat veranderen het beste gaat als alle mensen betrokken worden voor wie de verandering belangrijk is. Verandering kun je niet top-down plannen of opleggen, je doet het samen.

Hoe AI werkt

Een waarderend onderzoek werkt op verschillende manieren. Allereerst wordt er *onderzoek* gedaan naar wat er te *waarderen* is. Vaak is een probleem de aanleiding om te veranderen – dan is het juist de moeite waard om te begrijpen wanneer het wel goed gaat. Wat zijn de huidige successen? Maar ook: waar willen we meer van? Wat is de gewenste toekomst? Wanneer lukt dat al (een beetje)? En wat kunnen we daarvan leren om te groeien?

Terwijl dat onderzoek plaatsvindt, vindt de verandering óók plaats. Wat je aandacht geeft, groeit. Als een groep mensen onderzoekt wat er wel bevalt, dan is het logisch dat die mensen daar automatisch meer van gaan doen. Als partners aan elkaar vertellen wat ze waarderen in de ander, is er een goede kans dat die ander dat vaker doet. Waardering uitspreken voor wat er goed gaat en wat er gewenst is, bekrachtigt de successen en zorgt dat mensen weten wat ze vaker kunnen doen. Tot slot zorgt deze manier van werken ervoor dat de verandering duurzaam en gezamenlijk tot stand komt.

Een waarderend onderzoek wordt gedaan door zo veel mogelijk betrokkenen en niet door een klein select groepje. Zo ontstaat er verbondenheid, wederzijdse waardering en erkenning. Dat maakt dat plannen breed gedragen worden. Het zijn immers de plannen van ons allemaal!

Enkele uitgangspunten van AI

- *De kracht van taal en verhalen.* In onze woorden zit ook onze blik op de werkelijkheid. Is iets een probleem of een uitdaging? Door hierover gesprekken te voeren kunnen we onze gezamenlijke kijk ontwikkelen. Een team dat beter wil samenwerken, ontwikkelt een gezamenlijke taal over wat goed samenwerken betekent. Klaar staan voor elkaar, aandacht hebben als het tegenzit, elkaar de ruimte geven.
- *Aandacht voor het positieve.* Door te kijken naar wat er al wél goed is, leren we van successen en vinden we motivatie om verder te groeien. Als we met een waarderende blik kijken naar wat er mis is, geven we er erkenning voor zonder in een negatieve, klagerige spiraal te belanden. We zoeken vooral naar wat we wél willen. Veel problemen zijn namelijk complex: er is niet een duidelijke oorzaak of oplossing. Dan is het veel productiever en prettiger om te werken aan dat waar we meer van willen.

Het effect

Waarderend onderzoeken zorgt voor een breed gedragen verandering. Initiatieven kunnen van iedereen komen (in plaats van uit een centrale stuurgroep). Omdat de doelen positief zijn en voor alle betrokkenen waardevol, is de kans groter dat de verandering langdurig is. Daarnaast zorgt de manier van werken voor verbinding tussen (groepen) mensen.

Uit: Steeneveld, M. (2020). *Appreciative inquiry. Waarderende werkvormen voor trainers, teamcoaches en veranderaars*. Amsterdam: Boom.

Ook beschikbaar als download via www.waarderend-onderzoeken.nl